

POSTANOWIENIE

Dnia 2 czerwca 2010 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Józef Iwulski (przewodniczący)

SSN Katarzyna Gonera (sprawozdawca)

SSN Beata Gudowska

w sprawie z odwołania C. Spółki Akcyjnej w K.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych
z udziałem zainteresowanych: [...]
o ustalenie podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne ,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 2 czerwca 2010 r.,
zażalenia organu rentowego na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 19 stycznia 2010 r.,

- 1. oddała zażalenie;**
- 2. nie obciąża pozwanego organu rentowego obowiązkiem zwrotu stronie odwołującej się kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu zażaleniowym.**

Uzasadnienie

Zakład Ubezpieczeń Społecznych decyzjami wydanymi 11 lutego 2008 r. ustalił C. S.A. w K. podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne oraz ubezpieczenie zdrowotne z tytułu zatrudnienia pracowników [...].

Odwołanie od powyższych decyzji wniosła C. S.A., domagając się ich uchylenia i ustalenia, że w zakresie wynikającym z zaskarżonych decyzji pracownicy nie podlegali obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym.

Sąd Okręgowy w K. – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z 26 stycznia 2009 r., oddalił odwołanie.

Apelację od powyższego wyroku wniosła C. S.A.

Sąd Apelacyjny – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z 18 sierpnia 2009 r., , zmienił zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w K. oraz poprzedzające go decyzje organu rentowego i stwierdził, że do podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne zainteresowanych [...] nie wchodzi uwzględnione w tych decyzjach wartości bonów towarowych wypłaconych zainteresowanemu pracownikom przez płatnika składek C. S.A.

Pozwany Zakład Ubezpieczeń Społecznych złożył skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego, którą Sąd Apelacyjny odrzucił postanowieniem z 19 stycznia 2010 r.

W uzasadnieniu postanowienia o odrzuceniu skargi Sąd Apelacyjny stwierdził, że jest ona niedopuszczalna, ponieważ wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż dziesięć tysięcy złotych. Dopuszczalność wniesienia skargi kasacyjnej jest bowiem ściśle uzależniona od wartości przedmiotu zaskarżenia, która w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych nie może być niższa niż dziesięć tysięcy złotych, zgodnie z 398² § 1 k.p.c.

C. S.A., w złożonym odwołaniu od zaskarżonej decyzji organu rentowego, domagała się ustalenia nieistnienia obowiązku zapłaty składek na ubezpieczenia społeczne. W ocenie Sądu Apelacyjnego, sprawa nie należała ani do kategorii spraw o przyznanie bądź wstrzymanie emerytury, ani też do kategorii spraw o objęcie obowiązkiem ubezpieczenia społecznego, w których skarga kasacyjna przysługuje niezależnie od wartości przedmiotu zaskarżenia.

W rozpoznawanej sprawie wartość przedmiotu zaskarżenia wynosiła łącznie 2.774,32 zł, a w stosunku do poszczególnych zainteresowanych: [...].

Postanowienie Sądu Apelacyjnego o odrzuceniu skargi kasacyjnej zaskarżył w całości zażaleniem organ rentowy, zarzucając naruszenie art. 398² § 1 k.p.c. Skarżący w uzasadnieniu zażalenia podniósł, że 26 marca 2007 r. Zakład

Ubezpieczeń Społecznych wydał decyzję nr 150200/411/12/2007/RD, wymierzającą C. S.A. składki na ubezpieczenia społeczne w wysokości 1.796.043 zł, składki na ubezpieczenie zdrowotne w wysokości 416.150,76 zł, składki na Fundusz Pracy w wysokości 134.759,86 zł oraz składki na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w wysokości 7.479,28 zł.

Postępowanie zakończone wyrokiem Sądu Apelacyjnego z 18 sierpnia 2009 r., toczyło się na skutek wydania przez Oddział ZUS w K. 510 indywidualnych decyzji skierowanych do poszczególnych pracowników (zainteresowanych) zatrudnionych u płatnika składek, który w latach 2002-2006 wydał im bony towarowe z okazji Świąt Bożego Narodzenia oraz Świąt Wielkanocnych. Zachowanie organu rentowego zostało podyktowane względami technicznymi, umożliwiającymi merytoryczne rozstrzygnięcie odwołania płatnika składek od decyzji z 26 marca 2007 r. Skarżący podniósł, że prawnie dopuszczalne było inne zachowanie Oddziału, polegające na przesłaniu wszystkim zainteresowanym pracownikom odwołującego się decyzji z 26 marca 2007 r. wraz z załącznikiem indywidualizującym wysokość wymierzonych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i Fundusze - w odniesieniu do każdego pracownika osobno - z tytułu wydanych bonów towarowych. Mimo że - zgodnie z art. 46 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych - roszczenie wynikające z decyzji organu rentowego z 26 marca 2007 r. zobowiązującej płatnika składek do zapłaty stanowi zobowiązanie wyłącznie płatnika składek, to na istnienie tego zobowiązania i jego wysokość w istotny sposób wpływa orzeczenie Sądu wydane w niniejszej sprawie i w kolejnych sprawach dotyczących pozostałych zainteresowanych pracowników odwołującego się. Zdaniem skarżącego, przy ocenie zasadności zażalenia znaczenie ma stwierdzenie Sądu Apelacyjnego zawarte w uzasadnieniu wyroku z 18 sierpnia 2009 r., a mianowicie, że „prawomocny wyrok w niniejszej sprawie ma bezpośredni wpływ na wynik postępowania w sprawie VI U .../07”. W ocenie skarżącego, takie stanowisko Sądu drugiej instancji dowodzi, że w zasadzie treść wyroku z dnia 18 sierpnia 2009 r. przesądza o treści rozstrzygnięcia sprawy VI U .../07, mimo dalszych wywodów Sądu drugiej instancji, że „stwierdzenie to nie prowadzi do

konkluzji, iż przedmiot tych postępowań wyznaczonych treścią wydanych decyzji, jest tożsamy”.

Zdaniem skarżącego Oddziału ZUS, wartość przedmiotu zaskarżenia powinna stanowić wysokość składek wymierzonych płatnikowi C. S.A. decyzją z 26 marca 2007 r., odnoszącą się faktycznie do wszystkich 510 zainteresowanych. Skarżący podniósł, że w przedmiotowej sprawie spełniona została przesłanka przewidziana w art. 398² § 1 k.p.c., decydująca o dopuszczalności skargi kasacyjnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie nie jest uzasadnione.

Zgodnie z art. 398² § 1 k.p.c., skarga kasacyjna jest niedopuszczalna w sprawach o prawa majątkowe, w których wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż pięćdziesiąt tysięcy złotych, w sprawach gospodarczych - niższa niż siedemdziesiąt pięć tysięcy złotych, a w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych - niższa niż dziesięć tysięcy złotych. W sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych skarga kasacyjna przysługuje niezależnie od wartości przedmiotu zaskarżenia jedynie w sprawach o przyznanie i o wstrzymanie emerytury lub renty oraz o objęcie obowiązkiem ubezpieczenia społecznego.

Odrzucając skargę kasacyjną jako niedopuszczalną ze względu na wartość przedmiotu zaskarżenia niższą niż dziesięć tysięcy złotych, Sąd Apelacyjny prawidłowo przyjął, że sprawa o ustalenie podstawy wymiaru i wysokości składek ma charakter majątkowy i nie jest jednocześnie sprawą o objęcie obowiązkiem ubezpieczenia społecznego. Z dotychczasowego orzecnictwa Sądu Najwyższego jednoznacznie wynika, że zwiększenie podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie, w ramach tego samego tytułu ubezpieczenia społecznego, nie jest sprawą o objęcie obowiązkiem ubezpieczenia społecznego, w której skarga kasacyjna przysługuje niezależnie od wartości przedmiotu zaskarżenia (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 8 lutego 2002 r., II UKN 45/01, OSNAPiUS 2003 nr 22, poz. 553, z 9 października 2002 r., II UZ 94/02, OSNP 2004 nr 6, poz. 107, z 17 września 2008 r., I UZ 14/08, niepublikowane, z 16 czerwca 2009 r., I UZ

16/09, niepublikowane).

W rozpoznawanej sprawie przedmiotem sporu była wysokość składek z tytułu ubezpieczenia społecznego poszczególnych zainteresowanych pracowników, wymierzonych od wartości bonów towarowych uznanych za przychód ze stosunku pracy. Przedmiotem sporu nie było natomiast samo podleganie zainteresowanych ubezpieczeniom społecznym z tytułu zatrudnienia typu pracowniczego, ponieważ nikt nie kwestionował ich podlegania obligatoryjnemu ustawowemu ubezpieczeniu. Kwoty wskazane w zaskarżonych decyzjach nie sięgały dziesięciu tysięcy złotych, wyznaczających granicę dopuszczalności wniesienia skargi kasacyjnej.

Zgodnie z art. 19 k.p.c. wartość przedmiotu sporu stanowi dochodzona w tym postępowaniu kwota pieniężna. Wartość przedmiotu zaskarżenia w postępowaniu apelacyjnym (art. 368 § 2 k.p.c.) i odpowiednio kasacyjnym (art. 398⁴ § 3 i art. 398²¹ k.p.c.) nie może być wyższa niż wartość przedmiotu sporu. Wartość ta pozostaje ściśle powiązana z przedmiotem postępowania sądowego jako wypadkowa wartości dochodzonego roszczenia.

W skardze kasacyjnej skarżący oznaczył wartość przedmiotu zaskarżenia na kwotę 2.354.432,90 zł. Wartość ta, zdaniem skarżącego, wynika z faktu, że organ rentowy zakwestionował sposób obliczenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne (co dotyczyło wliczenia do tej podstawy wartości bonów finansowanych z funduszu świadczeń socjalnych) w odniesieniu do wszystkich 510 pracowników C. S.A., w tym zainteresowanych występujących w niniejszej sprawie.

W odniesieniu do występujących w sprawie zainteresowanych zaległości składkowe wynosiły: [...]. W każdym przypadku było to mniej niż dziesięć tysięcy złotych. Również ogólna wartość składek w stosunku do czworga zainteresowanych nie przekroczyła tej kwoty.

W tych okolicznościach trafnie Sąd Apelacyjny zaskarżonym postanowieniem odrzucił skargę kasacyjną podnosząc, że wartość przedmiotu zaskarżenia w sprawie nie przekracza dziesięciu tysięcy złotych, a sprawa nie ma charakteru sprawy o objęcie obowiązkiem ubezpieczenia.

Decyzją z 26 marca 2007 r. wymierzono C. S.A. składki na ubezpieczenia społeczne zatrudnionych pracowników w łącznych kwotach przewyższających dziesięć tysięcy złotych, ale decyzja ta - adresowana do płatnika składek - nie

zawierała nazwisk pracowników, za których wymierzono powyższe składki ani nie precyzowała, jakie kwoty składek przypisano płatnikowi do zapłaty za poszczególnych pracowników. Dlatego szczegółowe wskazanie, którym pracownikom zostały wydane bony towarowe oraz podanie ich wartości wymagało wydania przez organ rentowy w dniu 11 lutego 2008 r. 510 indywidualnych decyzji adresowanych do odwołującego się oraz do zainteresowanych, w których organ rentowy ustalił podstawę wymiaru składek imiennie wymienionych pracowników C. S.A., za okresy oraz w kwotach określonych indywidualnie w każdej z decyzji. W konsekwencji te wartości przedmiotu sporu i zaskarżenia były wiążące w postępowaniu objętym skargą kasacyjną – w sprawie o ustalenie podstawy wymiaru składek należnych od zainteresowanych pracowników.

Przedmiotem zindywidualizowanych decyzji skarżącego dotyczących poszczególnych pracowników było ustalenie podstawy wymiaru składek, a wszczęte postępowania miały na celu weryfikację prawidłowości wliczenia wartości bonów towarowych wydanych zainteresowanemu do podstawy wymiaru składki na ubezpieczenia społeczne ich dotyczące. W konsekwencji Sąd Apelacyjny prawidłowo odrzucił jako niedopuszczalną skargę kasacyjną w sprawie, w której sporne wartości składek wynosiły mniej niż dziesięć tysięcy złotych

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 394¹ § 3 k.p.c. w związku z art. 398¹⁴ k.p.c. Sąd Najwyższy oddalił zażalenie. O kosztach postępowania zażaleniowego orzeczono na podstawie art. 102 k.p.c.